

Surt el divendres

LA TRALLA

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en matèries relligioses, polítiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA).

Al Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Indústria

A la simpàtica Entitat que demostra tant palesament que l'Nacionalisme es burgès; al Centre quins components són tots explotadors del obrero; a n'aquella casa gran, immensa, més gran, més immensa que la casa del pueblo;

La Redacció de LA TRALLA li queda fonament agraïda per són noble desinterés, cedintli són herms local, que encare no ha estat oficialment inaugurat, pera la celebració de la Reunió del diumenge passat.

EL "JO VUY", LA REUNIÓ DEL DIUMENGE

Les noves que seguidament arribaven a la nostra Redacció y les impresions que de dia en dia anavem obtenint a mida que s'acostava l'hora de la primera reunió, ens feren somniar en un èxit esplendorós pera la mateixa. Mes avuy que les esperances ja han passat a la realitat, hem de confessar que ls nostres optimismes, eren al davant d'aquesta, molt insignificants.

Avans de comensar

Una compacta y numerosa gentada composta de més de 300 delegats qu'era l'conglomerat de les més oposades y diverses tendències polítiques, socials y relligioses, acudí diumenge passat al local del Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de l'Indústria, responent, per l'estímul del amor que tots sentim a Catalunya y qu'en aquell acte era el llas que a tots ens agermanava joyosament, a la humil y entusiasta crida que nosaltres els dirigirem ab l'objecte de portar a terme una declaració unànim, ferma y decidida de la voluntat catalana al enfront del poder dominador.

Descriuer l'ambient de sanitos y amical simpatia que arreu de la sala s'escampava, no es tasca fácil pera plomes com la nostra. Sols podrém dir que les converses y els dialechs animats que per tot s'escorrien eren un fidel testimoni del companyarisme y la germanor que a tots ens unificava en un suprem y comú desitj de llibertat; que l'ample sala destinada per l'acte, fou insuficient pera acullir al nombre extraordinari de delegats que comparagueren en representació de totes les idees y sentiments que no son enemics de la nostra terra, omplintse igualment les dependències immediates a la mateixa, y que malgrat tan escepcional concurrencia les paraules de tots els oradors eren escoltades ab el més profund silenci y ab el més digne respecte, arribant certs moments en que la tarda inoludible del 20 de Maig revivia en la memoria recordant les eleqñents y gradioses manifestacions de tolerancia y cultura que sab donar el nostre poble en els moments de prova y abnegació.

Comensa l'acte

El diputat a Corts per Olot en Francesch Albó, que havia manifestat la necessitat de ausentarse prompte, fou l'primer en dirigir-se al auditori sense que ningú li concedís la paraula, ni avans fes algú altra obertura del acte ni explicació del mateix, puig aquest no's regí per la presidencia de ningú, ja que entre'ls reunits no hi havia altre superior que la Patria, ni altre ordenador que l'amor entre tots els que som germans, simbolisats per la bandera barrada que restava majestuosament extesa al fons de la magnifica sala.

Sols com a demostració d'aquell mateix acoblament de tendències tan variades, prengueren lloch en la taula del fons, ade-

El tractat ab Fransa

—Que no ho veu, que si s'empenya la Indústria Catalana, la fam s'extendrà demunt nostre y de nostres fills?
—Que quieren que les diga; yo tambien tengo mis gastos...

més del susdit diputat que representava a la Lliga Regionalista, els senyors Puig y Sais de la Unió Catalanista, Messeguer de Catalunya Federal, Bordas del Centre Autonomista de dependents del Comerç y de la Indústria, alguns redactors de LA TRALLA, el delegat de la autoritat, y més tart En Bertrán y Musitu, En Vallés y Ribot y l'Antoni Cullaré de La Tribuna.

Després de les particulars manifestacions del senyor Albó, feren també les séves els senyors Cabré, Puig, Utrillo, Folch, Bertrán, Vilá, Cabanyes, Serrat, Ballester y algun altre, aprovantse en definitiva y per

unanimitat la següent proposició dels senyors que en la mateixa se mencionen:

Acort definitiu

"Els delegats del Comité Republicà Federal de Sant Martí de Provensals y del Centre Autonomista de dependents de Comerç y de la Indústria, tenen l'honor de proposar a la reunió els següents acorts:

Primer. S'aprova y aplaudeix la iniciativa de LA TRALLA.

Segon. Que sigui la Junta de Solidaritat Catalana la que en el modo, forma y temps que cregui convenient cuydi de la realització del esmentat pensament.

Tercer. La redacció de LA TRALLA se constituirà en comissió auxiliar de la Junta pels treballs que al expressat efecte aquesta fassi.

Els senyors delegats l'aprovaren en mitj de forts aplaudiments y frenétichs entusiasmes que foren coronats per un enérgich ¡Visca Catalunya! respost ab la més ferma convicció.

Acabament

Seguidament els reunits s'anaren disolguent guardant l'ordre més complert y sense tenir de lamentar l'incident més petit. Les encaixades sovintejaren arreu en-

tre tots aquells voluntariosos catalans y les mans que amicalment s'apretaven, segellaven aixís un franch arveure que feya més anyorador de la futura assamblea, en quina de nou tornarem a abressarnos pera donar terma a la obra comensada.

Hem de fer constar ab gust qu'excusaren la seva assistència enviant la corresponent adhesió, els senyors Junoy, Salvatella, Soler y March, Rius y Torres, Rusiñol, Roderich Soriano, Garriga y Massó y 'l company empresonat en Lluís Manau que delega pera representar-lo a n'en Tarragó.

Marcés

Després d'això LA TRALLA se complau en rememorar als bons germans de patria que ab tant entusiasme han secundat la seva iniciativa y molt especialment per l'alta distinció de que l'han fet objecte, encomenatli a ella la participació dels treballs qu'han de precedir a l'Assamblea. Si aquesta decisió ens l'hem guanyada per la simpatia que pugui haver inspirat la nostra conducta, hem de dir que tant inmerescut honor no podrém pagar-lo d'altra manera que ajustant els nostres actes futurs en el mateix motlle en que hi hem ajustat els passats.

Y are fins á reveure.

¡Visca l'Autonomia de Catalunya!

Una ignominia

Com saben nostres lectors, al Boulou (á Fransa) hi passá un fet que ha sigut molt comentat. La amistat y companyerisme que ens lliga ab els principals actors d'aquell fet nos han privat de tractarlo tan extensament com hauríem volgut.

Tothom sab també que'l diari perpinyanench *Le Petit Catalan* indignat contra 'ls factors d'aquella ridícula *fasanya*, va pendre la nostra defensa, la defensa dels catalans, y en frases ben justes y ben dites, sense la més lleugera relliscada, sense'l més lleu atac a les coses, dites inatacables, va comensar una campanya hermosa ahont ademés del gran amor á la terra catalana, s'hi descobrien vers sentiments de germanor y solidaritat, ample esperit de tolerancia y veritable amor á la Justícia.

Res en dits articles podia considerarse pecaminós. Ni un mot, ni una paraula podia ofendre á les coses consignades en els articles de la llei; donchs aixís y tot, tement que les relacions y amistats ab els catalans de Fransa podien devenir una extensió de la Solidaritat Catalana que tan males estones fa passar als enemics de Catalunya, han ensajat tots els medis, fins els més reprobables, pera evitar que la campanya de *Le Petit Catalan* fós coneguda dels catalans de Catalunya.

De primer, varen abordar el gos bulldoch, el mal republicà que cobra de la monarquia, y aquest, sapiguent que les idees del diari perpinyanench eren radicals, va *descobrir-nos* com á reaccionaris y clericals (!).

Peró *Le Petit Catalan* no bada y seguí sa obra de germanor catalana.

Impotents per aquest cantó y veient que els valents republicans de Perpinyá no estaven disposats á deixar á mitj fer la seva campanya, tot de cop s'ha sabut que á la frontera espanyola interceptaven els envios dels paquets de *Le Petit Catalan*, atentant aixís á la propietat y als interessos d'uns súbdits estrangers que en res ni per res han contravingut las lleys constitucionals.

Aquest fet, per sí sol, ha revelat als rossellonenchs la mala fe dels anticatalans y 'ls odis que amenassen la nostra llibertat; sols ab aquest acte que es una ignominia, han vist els republicans del Rosselló les males arts dels nostres enemics, y per resposta han tingut un clam de viva protesta y una afirmació valenta. "Si priven d'entrar á Catalunya *Le Petit Catalan*, no podrán privar de que pel demunt de les montanyes hi volin y s'hi trobin els batechs dels cors y les simpaties mútues."

Nosaltres hem de felicitar á *Le Petit Catalan* per la reclamació feta per medi del Cónsul francès á Barcelona.

També se'ns assegura que multitud de telegrams y lletres sortides de Catalunya y adreçades á la Redacció de *Le Petit Catalan* y al seu digne redactor en cap mon-sieur Roustan, han sigut deturades pel camí. Si aixó's confirma (cosa que no seria estrany puig ja saben els nostres lectors quantes n'hem sofertes á LA TRALLA per part de la Posta) els francesos podrán afegir á la llista de les vergonyes que ja coneixen la de violació y robo de correspondència.

Per la nostra part, oferim al nostre valent y simpàtic confrare de Perpinyá el nostre humil concurs, y á la vegada y en nom de tots els bons catalans, el testimoni fidel del nostre afecte y una coral abraçada de germanor llibertadora.

¡Visca la llibertat dels pobles!—GNOM.

La bilis d'en Omedes

El municipal del barri d'un servidor de vostés, ja fa mesos que'm saluda per alló del cigarret que li dono cada vespre quan retiro allí á les deu. L'altre dia va aturarme: —Què li sembla senyor Pep de esta orden que tenemos, y que dice textualment que no permitamos coplas, ni Segadores ni res dels pianos de manubri ni dels ciegos del carré? ¿no le parece arbitrari y algo fuera de la ley? —Lo que'm sembla á mi, Rodríguez, es que aixó senzillament es un cas furios de bilis d'en Omedes y en Giner que no poden pahir l'himne ni les cobles dels ceguets. Lo que haurien d'ocuparse, lo que'l comandant deu fer, es mirar de que no fassin tots els guardies com vosté de criades per arcades y cacichs escullidets. Hi ha municipals ninyeres, hi ha municipals porters que escobren y fan recados y no presten cap servei, hi ha municipals cuynes, hi ha municipals cotxers, hi ha municipals que, vaja, boy pagant l'Ajuntament fan tot lo que se'ls hi mana menys lo que deuriem fer, mentres un aixam de gossos corren lliures pels carrers, mentres les escombraries entrebanquen á la gent, mentres se netegen pisos, mentres els cotxes de lloguer roben l'última pesseta trepitjant l'ordre vigent mentres corren automòbils de senyors de don y de que atropellen y fan trossos dels pobres qu'aném á peu, mentre passen els trenvies com un llamp, altius y plens de persones... y maletes y cabassos y cistells, mentre pels mercats hi passa carn pintada y peix dolent, mentre en fi la ciutat queda descuydada per complert tenint guardias que li sobren per atendre aquets serveys. Es aixó senyor Rodríguez que l'Omedes ha de fer, y sino pensa cuydarsen perque ja es un vici vell, diguili que 's preocupi d'altras coses d'interés, de moral y de cultura, que de feyna ja n'hi té desterrant aquesta farda pornogràfica, indecent, de couplets de *La Gatita* y *El Raton* que pels carrers sentiren sense protesta perque deu ser *convenient*. Què lo que 's de Segadores com havia dit vosté, y de cobles que s'adoptin als preceptes de la ley, ¡constili d'una vegada, qu'are y sempre 'n cantarém! fins á omplirne les orelles d'en Omedes y en Giner, ¡y estigui bonet, Rodríguez! —Hasta otra senyor Pep.

PEP DE LA TRALLA

Una bona idea

Corre ab insistència el rumor, per la Borsa y les corporacions comercials y industrials, que si el Tractat comercial ab Fransa s'acordés en la forma que 's prepara, ó sia contra la nostra industria, 'ls catalans pendrien l'acort de posar en sos magatzems, despais, botigues y fàbriques, els rétols y anuncis en llengua catalana.

Trobem la idea justa, si bé veyem que pera anunciar el comerç catalá á Catalunya no necessita, pera ferho en sa llengua, esperar ocasions, sinó que en tot temps es just y llògic.

Als comerciants catalanistes sobretot els hi recomanem que no deixin la idea de pit, y que treballin entre 'ls seus companys pera que sia aviat un fet aquesta reforma que la opinió catalana està reclamant pera la dignitat de Catalunya.

UN BORSISTA

FILOSOFIES TÒXIQUES

Tornant á la feyna

Casibé que si trigo un xich més á venir trobo Barcelona fet un *campo de Agramante*, hont no hi valdria ni la ley de les coneixences ni l'esperit pacífich que es de lo que 's val un hom moltes vegades perque no li trastornin les fesomies. Veig que la meua ausencia ha sortit á succés per dia, y ab tal entremaliament de novetats que si bé de moment m'he sentit venir el patarrell com les criatures quan se determinen á plorar, he pres el partit de somriure primer ab un deix d'ironia compensadora y esclatar després ab una riallada que ha posat als vehins ab sobressalt, coneixedors com eren del meu caràcter adust y poch enraonador, que al véurem are en un intent de xirinola s'han pensat per lo *menos* que la boca m'havia agafat mals vicis.

Parlém á pams. N'han passades moltes de coses á Barcelona que m'han conduhit á un *solo* de riallera obligada, y fins, potser, he aumentat esforsadament aquesta alegre expansió pera distreurem de la punyida que m'heu trontollar al veure pels meus propis ulls l'apoteosis de la farsa de que n'ha sigut víctima 'l meu company Manau. Jo, francament, n'esperava qualsevol cosa de tot aixó, menys el que un home, ACUSAT PER UN SOL... DAIXONSES (no goso á dirli home) de unes paraules que NINGÚ HA SENTIT, pogués ser, en ple sigle XX, empresonat y sentenciat, fent cas omís de lo que en una gran ciutat significa opinió y consciencia.

A la impressió que va sobtar-me se'm varen acudir tres coses. La primera fer del cadavre vivent d'en palacios tants bocinets com dies hagi d'estar en Manau á la Presó, sinó que hi ha la dificultat de que no trobaríem á ningú que ni sols s'atrevis á deixar un trist ganivetó, baix la pahorosa perspectiva de tenirlo després embrutat en sa sanch. La segona, condemnarlo á viure del estricte sou que té com á periodista, cosa que á n'ell se li faria impossible, ja que per fer lo que ell ha arribat á fer (y ho dich fins per la seva dignitat (!)) es de suposar que s'haurá ben venut. Y la tercera reunir-se tots els que en aquesta ciutat estém encaterinats ab les lletres y acordar no mirarli may més la cara, cosa no gayre difícil, perque, aquí, á casa, un cara-groixuda 's nota desseguida.

Pero á última hora la cosa cambia d'aspecte y aixó m'atura la decisió entre les meves tres pensades. Diu que... arrepentit no pot ser, si per cas poruch, ha confessat allà hont s'ha pogut fer sentir, que veraderament es una vil calumnia lo que ha fet ab en Manau, dihent tot alló de que ell no 'n té la culpa y de que es persona manada... Y com que diu qu' aixó está disposat á dirho davant del tribunal, es donchs, cosa de fer solidaritat y demanar revisió d'aquet procés, ahont agafantlo ab unes pinces, hi farém compareixer el verdader delinqüent.

Nosaltres no som venjatiús, lo que vol dir que si's logra la merescuda llibertat del nostre company, no 'ns valdrém pas de la ley qu'ens dona dret á procedir contra 'l miserable calumniador. Ne tindrem prou ab posarlo á la ratlla fronterisa de la nostra terra obligat á passejar pel mon l'estigma que li farà dir eternament la sagnanta fanfarro-nada

...y en todas partes dejé memoria amarga de mí.

Y ab aixó y ser castellá me sembla que ja té prou cástich.

REDENA

Observació

Divendres passat se publicaren unes fulles impreses que portaven per títol *La cuestión Cleveland—Lerroux*. Molts venedors, induits per certs Kiosquers que tenen interés en atribuirnos lo que res hi tenim que veure, anunciaven aquestes fulles com publicació de LA TRALLA. Mes nosaltres després de desmentir públicament aquesta falsa imputació hem de repetir que cap mena de relacions ni comunitats polítiques ens ajuntan ab en Cleveland, de qui sols desitjavem, com desitjém de tots, que fruhís la llibertat que li era privada per un delicté d'opinió, acabant ab aixó tota concordancia que ab el mateix pogués juntarnos.

Consti aixís en honor á la veritat y á la sinceritat ab que realisém tots els nostres actes.

A fi de publicar mil coses d'excel·lencial importancia y de gran actualitat, el número que vé, será EXTRAORDINARI.

VENCEREM!

En lerroux ó 'l seu diari no han sabut replicar altra cosa al acte de desinteressada justicia portat á cap per *Le Petit Catalan*, que 'ls catalanistes erem una colla de clericals y reaccionaris y que per lo tant no mereixiem apoi de ningú.

L'ànima esquifida del home que durant uns quants anys ha sapigut afalagar y fer perdre 'l temps als obrers catalans, no ha comprés que 'ls republicans de *Le Petit Catalan* no son com els d'*el progreso*; no ha sapigut coneixe que dintre del cor de cada republicà rossellonés hi viu y alena l'esperit catalá y l'amor á la terra, com en el nostre mateix; y ha cregut, pobre home, que als republicans del Rosselló els espantaria el *papu* negre, el socorregut *papu* de la Reacció y del Clericalisme; y que tot seguit, perque *el progreso* ho deya, abandonarien la defensa de lo just y 's posarien de costat dels atropelladors de tot dret y de tota llibertat.

Perque en lerroux, ni 'ls que escriuen en el seu diari, no saben que d'ensá de les persecucions catalanistes, els llabis dels exilats no han reposat, y l'alenada saniosa de les grans idees, de les noves idees redemptores de pobles y d'homes, es com la flama en el paller, es com la llevor en terra assahonada, y 'l Rosselló ho es de terra assahonada perque s'hi parla catalá y, jo no sé que ho fá, que allí ahont la nostra llengua es parlada els cors bateguen generosos, els cervells capeixen amplement y 'ls brassos s'obren á tot lo gran, á tot lo sincer y á tot lo just.

Y aixís ha sigut, y per aixó al primer moment que un acte reproable ha vingut á evidencialshi lo que coneixien per ressenyements, la seva ploma ha lliscat expon-tània, y d'un incident reproable, n'han brollat frases d'afecte y fins d'entusiasme germanívol per la nostra Catalunya, per la germana estimada del Rosselló.

Anéuloshi á parlar d'esquifiteses, de banderies, de negres y de blancs als que han llegit en els nostres diaris les ressenyes de les festes de Solidaritat. Anéuloshi ab histories passades de moda als qui han sentit bategar en sos cors la sang catalana ofesa per uns castellans. Anéuloshi á dir que som jesuites als que lleigeixen els nostres periódichs tots ells plens d'hermosa tolerancia, de gentil germanor y d'idees noves y llibertadores.

El moviment nacional de Catalunya ha passat les fronteres y 'ls germans allunyats per ratlles oficials se retroben y s'abracen; y vejeula nostra augusta Solidaritat asseguda en la esquena superba dels nostres Pirineus, dels Pirineus de tots, nostres y d'ells, que sols son uns, grans y poderosos, que lliguen en estreta germanor als dos pobles revivents.

Es de molt amunt que nosaltres trevallem, y de molt amunt l'han coneguda la nostra idea benhaurada, les nostres aspiracions simpàtiques als homes de progrés; de tan amunt les han conegudes que han trovat petit al blamayre impotent y li han donat un concell paternal y una lliassó de cortesía.

Ens hi hem de deturar nosaltres á respondre al migrat capdill de les migrades hosts?

Deixemlo ab les seves revolucions en forma de brenar; deixemlo ab el seu diari, adquirint ab diners governamentals y sostingut per subvencions dels jesuites de la política; deixemlo ab les seves rabietes y rancunies; deixemlo que 's guanyi el sou que li han promés á cambi de escupir calumnies y relatar mentides; deixemlo escriure articles buyts de fons y plens de bestieses poètiques, deixemlo que 's grati la picor que li han causat les catxetes dels republicans francesos, y anem nosaltres á la llibertat, á l'acció, á la vida nova que somriu entre les negrors de les persecucions; que llueix entre 'ls ferros de les presons y en els grans espais del exil. Femla nosaltres la revolució, que acabi ab les podridures de la reacció castellana y porti els nostres esperits á la vida moderna y avensada. Fem que l'ànima catalana revisqui y s'aixequi en les extenses terres de la gran nació gloriosa y ja veureu com ella ressorgirá invencible, puig que no es morta; puig que viu com es ben viventa en les entranyes del Rosselló; que 'ls catalans d'aquesta banda son ben catalans. Vejeulos sinó com han alsat la má irada contra 'ls que ni en terra oficialment estrangera saben dissimular ses rancunies contra la nostra Patria.

Tots vosaltres, estimats amichs, que haveu llegit ab goig les frases afectuoses dels germans rossellonenchs, no ho sabeu, no, com es de consolador als cors anyorats véure's aixís benvolguts en la terra germana.

Jo ho deya, ab llàgrimes als ulls, a n' els redactors de *Le Petit Catalán*: la vostra noble hospitalitat es devinguda amorós caliu de germanor. Nos doneu un lloch arracat de les persecucions que 'ns foragiten de casa y no sols nos obriu generosos les portes de la vostra, sino que vos poseu al dintell pera defensarnos.

Y les nostres mans s' estrenyen amistoses y 'ls nostres cors glatien per un mateix desitj de Justícia.

En avant, donchs, sempre. Que cada català sia un apòstol de la gran idea y que procuri ésser apòstol vencedor y no màrtir, que Catalunya té menester de tothom y tots tenim el dever de treballar pera Ella y de viure pera Ella.

J. M. F. y T.

Al Congrés de la Llengua Catalana

[Oh llengua catalana! essència puríssima de nostre ésser immortal, suau y dolça com el remoreig de les ones en dies de mar blana, y ferrenya y cantelluda com el cayre de les montanyes de la terra, parla de reys, de trovadors y sabis, somriú de joia que arriba pera ty el teu jorn de festa.

Matrona venerable, engalanat ab tón mantell de porpra perque venen de llunyanes terres tos aymadors pera festejarte.

L' elogi que ells ne fan de ta bellesa es per nosaltres [oh llengua nostra! l' orgull de nostra rassa, que ab tu ha viscut, que sens tu tal volta hauria mort, y que ab tu viurà fins á fer-te triomfanta á casa nostra y arreu volguda y respectada.

Tots els catalans que 'ns honorém de serho, hem de fer que 'l Congrés de la Llengua Catalana, sigui un acte grandios dignu del fi á que es destinat.

Aportemhi nostre concurs y nostre amor.

Y després quan ja siga consagrada novament, quan els ilustres filòlegs estrangers hagin cantat les séves lloanses..... ¡Allavors ja ningú que tinga seny negarà ton regnat [Noble Matrona! y ab ton poder de sobirana, cridaràs á comptes á tos estúpits detractors, als fidalgos castellans que 't motejen de dialecte, als Arcaldes barruts, de les terres ermes y dels toros; á tant carcamal que 't insulta menjantse 'l pa á casa téva; y agafantlos per les orelles, tiraràs fort, fort fins y tant que siguin tant llargues que demostrin que 'ls que les porten no son homes, son ruchs ab levita de senyor. Y ab aquelles orelles podrán escoltar, de per tot, el crit de ¡Visca la Llengua Catalana!

M. MONTANÉ

Navarres, Setembre de 1906.

AL RIFF

Al donar compte del repte d'en Franz Arthur Cleveland á n'en lerroux vam dir aquestes ó semblants paraules: "Vagi ab molt compte el jove suís, puig en lerroux malgrat ses continúes fanfarronades es incapàs de ferli res personalment; però sí d'enviarli uns quants pinxos pera agredir-lo á traició, com va fer ab nostre amic en Joan Llorens."

Nostres paraules han resultat profètiques. Diumenge passat en Cleveland va ser amenassat per un d'aquets lerrouxistes, qui va intentar agredir-lo ab un ganivet en la fonda ahont menja.

L'agressor, que era'l mateix que havia estat pres pocs dies avans ab motiu del atropell á uns cegos que cantaven les cobles antilerrouxistes, fou desarmat y entregat á la policia pels germans Cleveland.

El ganivet que portava té gravada sobre la fulla aquesta inscripció: *Per Nadal turrons* (tal vegada en recort del pavo republicano que cada any els hi prometia en lerroux).

Després tothom sab lo que passá. Una tentativa d'assassinat ab les agravants de quadrilla, nocturnitat, intentant esbotzar la porta de un pis, y tirotejant als germans Cleveland al intentar saltar pel balcó á la casa del costat.

Encare els germans Cleveland foren presos, però á les poques hores foren posats en llibertat.

No trobem paraules prou gráfiques pera calificar aquestes salvatjades solzament dignes del Riff. Si d'aquest medo volen portar la república y fer pròssels poden esperar sentats. La república es un ideal massa honrat pera poder anar junt ab els cafres assassins y esbotzadors de pisos. ¿No hi haurà qui no s'aparti horroritzat d'aquesta gent? Si aquets son els homes que segueixen á n'en lerroux que se'ls guardi: nosaltres no'ls volém.

Peró la principal responsabilitat correspon á qui'ls fa moure; perque si en lerroux no'ls hagués atiat no hauria passat lo que va passar. Si'l governador volgués acabar de veritat ab aquesta perturbació, li costaria molt poch. Bastaria en fer responsable de tot á qui'n té tota la culpa.

UN FEDERAL

Dos vestits

El víctima de l' odi castellá, nostre ben-volgut amic En Lluís Manau y Avellanet, ha sigut classificat ja ab la categoria de prés correccional.

En conseqüència se li ha imposat l' uniforme corresponent ab quin esperarà el jorn de sa lliberació.

Mentrestant, els culpables segueixen ab tot el desvergonyiment passejant per aquets carrers la llur consciència de ferro amagada sota l' uniforme de *periodista*.

Ni En Manau se dona vergonya de anar vestit de presidari, ni en *palacios* de anar de persona decent.

L. T.

Les dones catalanes

El triomf es nostre.

Les dones catalanes no romanen inactives enfront del moviment deslliurador qu' hem emprés, malgrat els esculls que volen aturar la onada imponent del Nacionalisme Catalá.

Elles venen á sumar en el nostre moviment social, portanthi les energies més nobles y més santes.

Legalisen una vegada més les aspiracions de tot un poble, que sent les ansies d' una personalitat perduda y vol reconquerir la llibertat que li absorveixen els que ab les seves suhors viuen en eterna bacanal, prostituint els plansons de justícia y democràcia, característichs de la nostra terra.

Elles venen á cristallisar les nostres lluytes, cooperant á n' el bell despertar de nostra renaixença. Són la purificació sublim y delicada de nostra ànima peculiar... Flayre suau que 'ns anuncia la proximitat d' una primavera feconda y bella.

No fa pas molts anys, que una insigne escriptora, N' Agnès Armengol de Badia, plena d' amor per nostra santa causa, fou la iniciadora de fernes ofrena d' una senyera... Per tots els indrets, per totes les contrades catalanes, s' aixecá el clam de les nostres dones, ansioses de portar son esforç á tant enlayrat recort. De totes les classes socials, l' humil pagesa; la senzilla treballadora; la gentil modista; la cómoda burgesa; l' aristocrática dama; totes s' aplegaven en un esforç comú per realisar aquell primer acte públich de gran transcendència per el moviment social feminista... El fruit, ja el sabéu tots. La hermosíssima senyera de la honorable "Unió Catalanista", entitat capdal del Nacionalisme Catalá, constituí el primer pas de les dones de Catalunya, al ser entregada per elles sota les voltes del Monestir de Poblet.

Apar que aquella manifestació de simpatia envers les aspiracions nostres, fós el primer pas per seguir treballant per la patria catalana. Com radiant arch de St. Martí florien sovintment en diferents pobles, esclats de sentiments locals, reflexes suaus del amor intens que sentien per les associacions que plantaven la fita per tot Catalunya, escampant les nostres salvadores doctrines. Y un dia á Reus, després les de Sans, les de Badalona, les de Molins de Rey y altres y altres, les dones prenen part activa, posant á les mans dels grupos dels nacionalistes, l' ensenya de la Patria perque l' alséssim gloriósament per aixopugarshi tots plegats ab santa armonia.

Actes com aquets, s' han sovintejat en poch temps. Una cooperació constant ha guardat més tebi, el caliu d' amor á la terra dels seus somnis. A la distingida escriptora Mme. De Haussy qui de la vehina república envia frescals alenades del seu esperit enamorat de tot lo nostre, li han agraït les nostres dones ab el símbol que ha de portarnos á les reivindicacions desitjades.

Y no oblidant als que un jorn moriren en defensa de la Patria, per iniciativa de la patriota senyora N' Eulalia Forment de Vinyals, totes elles s' apréssan á refermar una vegada més el testimoni abnegat envers la terra ahont han nascut, aquesta terra cent voltes benehida y que tants recorts els evoca; ahont han pujat els seus fills; ahont s' han mort els pares; ahont els estimats els han encés el cor ab les primeres paraules amoroses.

Empro ajegantant la tasca comensada, volen donar vida intelectual y fer coneixe el seu radi d' acció en les arts y en les lletres... Y aviat veurá la llum un baluart que ab l' escayent títol d' *Or y Grana* escampará als quatre vents l' obra magnífica de les heróiques catalanes.

Llegiu les quines s' hi apleguen pera treballarhi y tindreu ferma garantia del jardí frondós que 'ns espera. L' insigne escriptora dels "Drames rurals", la pulcríssima y refinada ploma de Na Carme Karr, y delicada novelista Na Dolors Moncerdá, l' ins-

pirada poetisa Na Agnès Armengol, junt ab dames conegudes per l' amor á les lletres patries com Na Mercé Padrós, Penya d' Amer, Maria Salvá, Agna de Valldaura y tantes y tantes d' altres que son orgull nostre, aixequen la veu y venen á fer chor per exigir el reconeixement de nostra personalitat.

Dona goig veure aquesta florida de sentiments artístichs com s' arrapa á les ànimes delicades de les gentils catalanes... Y aquelles quin esforços individual no es prou fort, formen una colectivitat y en els Orfeons, enliren les melodies populars, enforteixen el nostre art musical, donant altíssim relleu á la reconeguda música catalana, que, ab tant bella ufanor, s' imposa.

Y no menys de válua, es el cos de *Rapso-des*, creat en l' Associació de Lectura en el que estudioses senyoretas com *tornaveus glosadors* embelleixen la gran obra dels poetes nostres.

Y tant gran com tot aquet esplet de esperansadora vida, es la influència particular de cada una de totes les dones, dintre les llars respectives. Allí, al caliu del amor, despleguen les ales ab maternal magnificència y es ahont la séva obra social es altament humana y fonament profitosa. En les llars poden arrelar el patriotisme més intens al fillet que bressolen, al enamorat que encisen, al marit que abraçsen...

Un poble que com el nostre, té al seu costat aquet factor importantíssim, bé pot dir-se qu' es una nacionalitat que camina de dret á la vida plena.

Que vinguin empresonaments, que amichs volguts tinguin de fugir de la terra nadiua y uns y altres ens vejém separats dels sers que 'ns anyoren... ¿Què hi fa aixó, enfront de la transcendència de l' obra deslliuradora?

Aquestes persecucions constants, aeganten més y més... La protesta's fa més viril, més forta, més verdadera.

Mirém les dones com fresen eloqüentment el camí y ab ardidesa's posen al nostre costat, arrodonint la gran obra de reivindicació social del poble.

¡Benehides siguin! Ab elles, el triomf es nostre.

LL. MANAU Y AVELLANET

La Real Asociación de Cazadores de Barcelona Al Sr. Gobernador

També nosaltres, els de LA TRALLA, som denunciadors; però, enemichs irreconciliables de tots els governadors vinguts d' *allí dalt*, no son prou escoltades nostres denúncies.

¿Per qué? Senzillament perque ho son de coses certes y positives.

[Oh si siguessin calumnies, si'ns diguéssim *palacios*, si tinguéssim títol de *liberal*, aviat ens escoltarien els governadors y 'ls ministres, y'ls que administren *justicia*, y els que... cobren de les suhors de tothom!

Mes no hi fa res. Nosaltres seguirem denunciant, perque hi ha coses que si no se'ls diuen cada dia als *magnánims* governadors, se'ls obliden ab molta facilitat.... fins sembla que's trobin en el cas que diuen els castellans:

No hay peor sordo que el que no quiere oír

Sí, senyor governador; á la *real asociación de jugadores*, vuy dir, de *cazadores*, s'hi segueix jugant, malgrat aquella *palabra de honor* que va quedar *empenyada* (ab els corresponents interessos) del president; y malgrat no haverse volgut fiar vosté d'aquella *palabra de honor*, perque, com á vingut d' *allí dalt*, vosté sab de sobres en qué consisteixen les *palabras de honor*...

¿No sab, senyor governador, que's segueix jugant al *golf* (una cosa que no sabem lo que es) y al *baccarat tournant*, y que'l porter de la *real* avisa ab el célebre timbre tan bon punt s'acosta la policia?

Indáguio be, y quan n'estigui convenut, prengui una determinació única: tancar la *real*, perque está vist que ni les *palabras de honor*, ni la policia, ni les ordres de vosté, ni'l seu bon zel, ni res, es prou pera acabar ab la iniquitat de qu'el títol de *cassadors* (mal que sigui en castellá) serveixi de tapadora á un *garito*.

Nosaltres, si siguessim governadors, si vegéssim que's jugués en una Associació Nacionalista, la fariem tancar totseguit.

Y'ns estranya molt que vosté, monárquich, no fassi lo mateix en una *casa real*.

Perque, no ferho, es desacreditar la monarquia.

K. TA. LÁ.

Els Segadors y la Marsellesa

A moltes extravagancies ens tenia acostumat el senyor Giner de los Rios, però may podiem esperar que'ns sortís ab l' abrupte de demanar al Ajuntament que prohibeixi el cant y la música d' *Els Segadors*.

Aquets democrates de pá sucats ab oli que ens han vingut d' *allende* entenen la llibertat del mateix modo que'ls inquisidors del sigle xv.

Es altament vergonyós que homes que's diuen republicans sostinguin un criteri més restrictiu que'ls mateixos monárquichs.

Perque hem de confessar, per més que siguem enemichs de la monarquia, que aquesta encara no ha prohibit l' himne *Els Segadors*, però'l dia que's decideixi á ferho seguint el consell del *demócrata* Sr. Giner, ja sab que compta ab la aprovació y'ls aplaudiments del regidor lerrouxiá, que per aquest fet se convertirà en cabo de *claque* dels governants monárquichs.

Aquest home vol declarar ilegal l' himne *Els Segadors*, y demana *nada menos* que's porti á la presó als que'l toquen. Llástima que no'ns digui á quants anys de presiri condemnaria á ne'ls *infractors*.

Y aixó ho diu un *republicano* que quan ha vingut un ministre li ha faltat temps pera anar á la estació á ferli barretades.

Si hagués vingut al món dos sigles avans, de segur que hauria format ab els que van incendiar Palautordera, Blanes y altres poblacions catalanes.

Un'altra... estranyesa del seu discurs. Nostres llegidors recordarán que cada vegada que si li havien demanat explicacions al Ajuntament de les séves extravagancies, sempre contestava que no tenia de donar explicacions á ningú, perque lo que feya li havia dit en lerroux.

Peró ara ha canviat de tonada, y ha dit que lo que deya en contra d' *Els Segadors* li havia dit en Salmeron.

¿Y are parles aixís? ¿are que t'has fet més lerrouxista que may?

Y es que aquesta bestiesa es tan colossal que fins en lerroux té por de comprometre's alabant la teva conducta y vol carregar el mort á n'en Salmeron.

Perque, qui ha fet telegrams falsos y cartes falses y declaracions falses, de les quals en Giner n'es cómplic, puig es lerrouxiá, res té d'estrany que també falsifiqui paraules d'en Salmeron.

No, qui t'ha dit que voldria ficar á la presó als que toquen *Els Segadors* es en lerroux: no val á dir mentides; y si vols carregar el mort á n'en Salmeron es perque esperes qu' aixís nosaltres callarém, per respecte á la Solidaritat.

Peró t'equivokes: y si no 'ns presentes una carta d'en Salmeron afirmant lo que tu dius te dirém qu' ets un embustero.

¿Ho has entés?

Apretat per en Ventosa, en Giner de los Rios va dir que considerava *La Marsellesa* un himne legal... perque era l' himne nacional de Fransa.

¿No més que per aquesta causa?

Donchs aixís es legal no més que á mitjes, perque la séva legalitat no está en sí mateix, si no en una causa externa, independent de sí y purament eventual.

Si quan les nacions monárquiques europees van abocar sos exèrcits contra la triomfant revolució francesa, aquesta hagués sigut vensuda, segons en Giner, *La Marsellesa* seria un cant ilegal perque no representaria l' himne de cap Estat.

Y segons ell també al himne boer es just que se'l declari ilegal, perque avuy dia ja no existeix l' Estat del Transvaal.

Y l' *Himne d' En Riego*, *idem de idem*; y l' *Internacional* també, etc., etc.

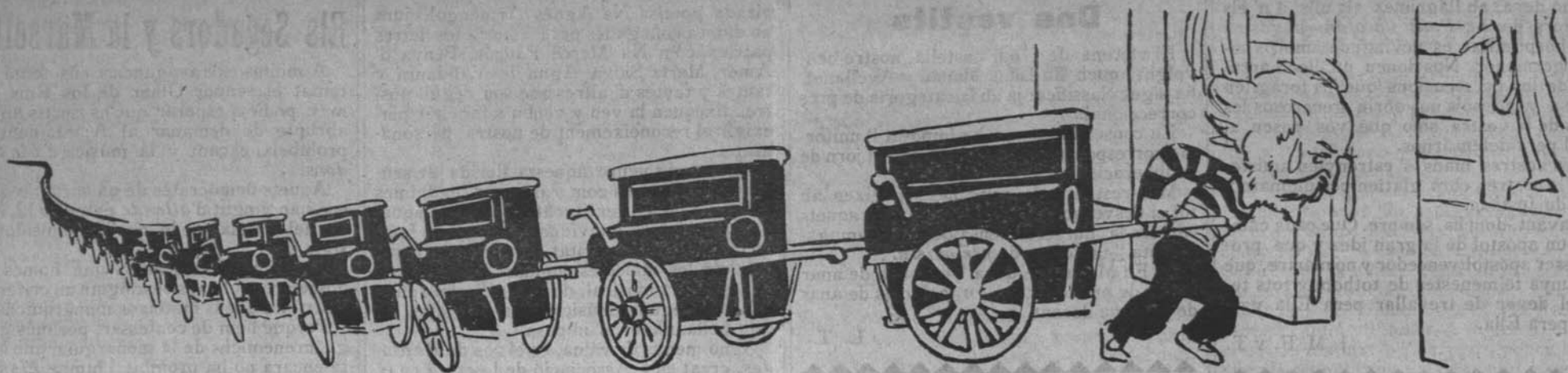
Aixís ho entén el Sr. Giner, però nosaltres ho enteném de molt diferenta manera.

La Marsellesa es un cant legal, es á dir, digne de tot respecte, no per constituir l' himne nacional de Fransa, sino per constituir l' ideal "República", perque com que segons nostres principis de toleransa y llibertat tots els ideals noblement sentits, son lícits, igualment ho han de ser els himnes que 'ls representen.

L' anti-democrática doctrina sustentada pel senyor Giner de que sols han de considerarse legals els himnes oficialment declarats nacionals per un Estat constituït no podem admétre-la de cap manera. En aixó, com en totes les coses, els catalanistes hem de donar lliçons de democràcia als que intenten monopolisar la llibertat.

RIGER

Dimecres, dia 10, Judici oral causa Riu núm. 25
Novembre. Defensor: Vallés Ribot.

Ja se t'ha girat trabajo
forasteril Don Giner
si vols tirar a la càrcel
els pianos dels carrers.

LA TRALLA t' darà l'equipo,
el ronsal y'l morralet,
els tirants y lo que't falti
pera poguer tirar bé.

Les odissées d' en palacios

en palacios ja ha comensat a rebre. Un ex-redactor de *El Poble Català*, seriament compromès per una vil ensarronada del periodista castil·la, ha saldat els comptes pendents entre 'ls dos, a cops de punys.

A nosaltres, el cas, no 'ns ha causat la més petita estranyesa. D' un home—donem-li algun nom—que té 'l cinisme incalificable de permetre que per culpa seva un altre sufreixi condemna inmerescuda, es sencillament capàs de totes les informalitats y baixeses. Per això ens causà més sorpresa el sapiguer que 'l senyor Almerich tenia la debilitat de posar credit en les paraules que surten d' uns llabis que sols serveixen pera evaluar villoses embusteries.

El fet ha consistit en que, 'ls prechs y les invocacions de misericòrdia que feu el que no l' ha coneguda may pel proxim, al periodista català senyor Almerich, lograren arrencar d' aquest la carta que, dies enrera publicava el *progreso* firmada pel mateix, pero baix la condició de que quedaria reservada fins a un moment de urgent necessitat. Més la paraula no 's complí y la carta fou publicada pòchs moments després d' obrar en poder del redactor de *el liberal*.

Repetim que més ens estranya la conducta de l' Almerich que la d' en palacios. L' Almerich no se l' hauria de creure y encare que aixís volgués ferho el seu dever de català y la seva dignitat d' home l' obligaven a no tenir cap mena de consideració pera aquells que ab tan cinisme ataquen y sacrificuen als nostres germans.

Tenir consideració dels malvats es atentar contra els dignes.

Nosaltres serém sempre partidaris de la tolerància y l' amor en les llyttes polítiques, pero contra subjectes d' aquesta naturalesa, no hi podem ni volèm tenirhi la més petita consideració ni la més insignificant engruna de misericòrdia.

¡El que la fa que la pagui!

Com les gasten els anti-solidaris

A la casa del pueblo s' hi reuneix una junta que sembla la directora del Cementiri Nou. Està composta dels senyors següents.

El periodista Vila, un escultor, un marbrista, el célebre García Llansó, el Brualla, y aquell fuster que tant joch donà en l' expedient que 's segueix contra 'l secretari, aquell célebre secretari que segons hem sapigut se feu fer els mobles de casa seva ab materials y treballs dels que Barcelona paga.

El fuster y 'l secretari instrueixen als altres pera la manera com han de portar el curs de les declaracions que 's prenen en l' expedient Brualla; aixís com en la forma que convé atacarlos y fèrlosi pòr pera que declarin diferent de lo que es.

Y aquells que formen el tribunal, ho fan tant bé qu' arriben a amenassar als declarants ab ficarlos a la presó, despedirlos, etc., si no declaren que 'ls han fet firmar per forsa la protesta contra 'l Brualla, fins donar-se 'l cas de que hi ha hagut declaracions que no consten tal com varen esser fetes.

El secretari García Llansó va dir: "vet-aquí un assumpte que vindrà bé pera despedirne uns quants... No trobaríem estrany que ho procurés, com va ferse a primers d' any que 's va despatxar a homes que feya anys y anys que treballaven sense cap nota desfavorable, pel sol fet d' haver declarat contra 'l secretari García Llansó, fins al extrem de treure a un qu' havia quedat inutilisat pel treball, pera posarhi a un individu ex-president d' un Cassino ahont l' anti-solidari Vila hi té vara alta.

La qüestió es justificar la ignocència del

Brualla, perque, sinó, temen que aquest, un cop fora, no's tornés contra d'ells ab aquells mateixos revólvers ab que tot sovint amassava als honrats obrers. Y temen també que no expliqui coses que li han sigut confiades y que poden comprométreles.

Seguirém parlantne y desenmascararém a n' aquesta colla d' explotadors anti-solidaris y enemichs dels trevellers honrats.

Cops al bulto

Per la negociació del tractat de comerç ab Fransa, en la que se debatia la vida ó mort de la industria catalana, y per consegüent el jornal de mils y mils d' obrers de Catalunya, el govern havia nomenat una comissió composta exclusivament de polítics, que no representaven més interessos que 'ls de la oligarquia, mercès a la que viuen y medran.

Y quan els industrials catalans han fet saber a n' en Lopez Dominguez qu' aquest procedir no era gayre correcte, aquest ha fet l' enfadat, y ha dit que no volia admetre observacions de cap mena, perque aixó fora ofensiu pera 'ls comissionats, puig semblaria qu' es duptava de son patriotisme y de sa competència y talent.

Y cá home! ¿Vol callar? ¿De cap de les maneres. Duptar nosaltres del patriotisme actual dels polítics! ¡Ni 'ls mils! Si precisament tots ells son un model de desinterés y d' abnegació capassos de sacrificarse a més no poguer avans de perjudicar en res als interessos del Estat, y sobre tot als de Catalunya. Si precisament tots ells sols se desviuen pel nostre bé y no pel seu particular.

¿Y duptar de la seva competència? ¡Encare menys! Si 'ls nostres polítics son els més sabis del mon, y constitueixen la enveja de tota la Europa!

Mentres els comissionats francesos demanen ventatjes pera 'ls seus productes industrials en perjudici especialment de la industria catalana, tot anava com una seda. Cor que vols cor que desitjas. Els representants del govern d' en Lopez Dominguez a tot deyan Amen; pero quan se tracta dels productes agrícols qu' interessan en gran part a les comarques castellanes, cambià la decoració; y els mateixos representants que respecte a la industria catalana no miraven prim volgueren defensar els interessos agrícols, y les negociacions quedaren interrompudes.

Pero no tinguém gayre confiança, perque molt temém qu' aixó siga una martingala, pera perjudicar encare més a la industria catalana.

Está vist que tindrem d' obrir una secció titulada "Mentides y falsificacions lerroixistes."

Després d' havernos anunciat a só de bombo y platerets, que venien a la anomenada Festa de la Llibertat (?) els representants del partit radical francès, ara resulta que no hi ha hagut tal representació.

L' Humanité, ha publicat una comunicació firmada pel secretari del Concili Nacional del partit radical francès afirmant que 'ls socialistes que han vingut a Barcelona no han portat cap representació.

lerroux apuntaten quatre. Se coneix qu' a París te coneixen tant com a Perpinyà y a Barcelona.

Y es que ab revolucionaris de camama com tu els qu' ho son de vritat no hi volen saber res.

Pera la festa de la Llibertat que han celebrat els que no respectan la llibertat dels altres, en lerroux havia dit que vindrien tres diputats de la disolta Duma.

Pro després els tres se tornaren dos, y are resulta que cap d' ells ha sigut diputat, puig el mateix *progreso* al fer les biografies no fa

mentió de que fossin elegits, y fins diu qu' en Boris Kritchewski desde l' any 1887 que resideix fora de Russia.

¿Y donchs, d' ahont ho havian tret qu' eran diputats? Are no més falta que resulti que ni tant sols son russos.

Y si algú diu que aixó fora massa barra els hi dirém que 'l segon d' en lerroux, en vinaixa, sent regidor de Valencia, va ser comissionat pels seus companys de consistori pera anar a Alger a contractar unes quantes dotzenes de moros, que havien de figurar en una cabalgada que 's va celebrar a Valencia en aquelles festes, que 's varen fer célebres pel timo de les tarjetes postals; y l' aprofitat Vinaixa se va barrotar els diners y va llogar una colla de hortolans a quins va fer pintalshi la cara pera que semblessin moros de vritat.

Y si aixó van fer aleshores solzament pera embutxacarse uns quants cents duros ¿que no farien ara pera salvar el decadent ex-emperador?

Y ademés no 's comprén com uns revolucionaris de Russia, y per lo tant aliats dels nacionalistes polonesos y finlandesos, y enemichs declarats del Zar, vingan a Barcelona pera fer de comparsas del Zar del Paralelo, tant absolutista y sanguinari com el que més, y que continuament atia a n' els seus pera que fassin en els carrers de Barcelona, les mateixes canícies, que 'ls cossachs imperials fan contra el poble rus.

No, no es possible qu' homes, que llytuen desesperadament pera la llibertat del seu poble, puguin prestar-se a formar part de la cort imperial, del més absolutista y anti-demòcrata dels vividors polítics.

Per aixó, pels precedents qu' hi ha, y en honor del poble rus, que mereix tota la nostra simpatia, creyém que sols se tracta d' una farsa ridícula.

Ens ve a la memoria lo que passà a Barcelona l' any 1901 devant les eleccions municipals.

En lerroux va estar tot el sant dia assaltant domicilis, agredint a ciutadans, atropellant tot, y sense que ningú li digués res; pero quan al intentar assaltar el col·legi de la plassa de Santa Agna els interventors se van defensar a tiros va correr cap el govern civil a queixarse...

Are durant varis dies els seus han agredit diferents vegades a garrotades als cegos que venien les cobles sense que l' autoritat hi tingués res que dir, pero en quant el públich, cansat de tants atropells, els hi ha contestat com se mereixien, y 'ls hi ha tocat el rebre al carrer més baix de Sant Pere, al instant ha vingut aquesta ordre de la comandancia municipal, ordre que tothom creurà que ha sigut dictada y inspirada per ell mateix.

R. I. U.

FUETADES

Ab motiu de lo que passa a la frontera ab *Le Petit Catalan* diguin vostés qui en tindrà la culpa si segueixen dihent tots els europeus alló de que: «l' Africa comensa als Pirineus»?

En este mundo traidor,
nada hay verdad ni mentira.
Lo qu' es cert es qu' en lerroux,
viu... d' aixecar les camises.

En el Congrés de la Llengua Catalana hi figuraran entre el sens fi de congressistes alguns que son catedràtics de diferents universitats alemanyes, austriagues y franceses.

Que hi dirán la colla dels sabis de cartró, d' allà dalt, que a la primera ocasió exclamen indignats *Dialecto! Dialecto!*

Quien a buen árbol se arrima,
buena sombra le cobija.
Y en lerroux, per' nar tirant,
s' ha passat... autonomista (?)

D' un telegrama:

«S' ha conjurat el conflicte internacional suscitat per una reclamació diplomática feta per Suecia a consecuencia de que un barco espanyol, trobantse en port extranger ab motiu de la revista d' un quife d' Estat, saludà a un barco de guerra suech issant el pabelló de Suecia y Noruega y no 'l de Suecia sense l' aditament «Noruega» indubitablement per no tenirne.»

Se veu que tot lo que 's refereix a separacions els té escamats a la gent d' allà dalt.

Aviat no 'ns podrém ni separar... de la dona.

D' un altre telegrama:

«Del presiri de Tarragona s' han escapat alguns penats, sense que hagin pogut esser haguts.»

Que tal?

Després dirán que un presiri no 'n porta en sí un altre de pitjor.

Ja 'ns en sabrán donar compte els habitants de Figueres qu' es ahont han destinat aquest presiri.

Aquest any a Valldemosa
en Maura ha fet obres d' art.
Ha pintat (?) no sé quants quadros
inspirats del natural.
Tots els seus amichs li diuen,
sincerament admirats,
que deixi d' esser polítich,
y que 's dediqui a pintar (?).
puig el seu talent d' artista,
promet que farà obres grans...

Pró, per mi, lo millor fóra,
que deixés de governar 'ns.

L' aplaudit Orfeo Barcelonés está organissant un gran concert vocal y instrumental que se celebrará aquest mes en un dels principals teatres d' aquesta ciutat en obsequi dels congressistes del Congrés de la Llengua Catalana y a benefici de la Comissió benèfica de l' Unió Catalanista «La Reixa».

Dicen que jurando vas
lleno de rabia y despecho,
que de mi te vengaras:
«liberal» pronto sabrás
lo que va del dicho al hecho.

Tenim noticies qu' ens permeten assegurar que 'l diari de més embusteries, *el liberal*, está a punt de empenyarse la rotativa al «Retrogado» el diari que fa pera «solaz» dels enemichs de Catalunya, l' ex-emperador dels cacahuets.

Dios los cria y ellos se juntan.

Y aixís en alegre (?) consorcio tirarán els dos periodichs en una sola màquina, lo qual significa una gran economia qu' es lo que 's tracta de demostrar.

Ahora, podrán exclamar:

Campos de soledad, mustio collaro
que fueron un tiempo hispania famosa

La «Lliga Republicana Federal», així, en català, ens envia un atent ofici, convidantnos a un lunch antisolidari que ha organissat, redactat en llengua oficial que es la que l' ex-emperador imposa a sos remats.

Quants va deixarne el Rey Herodes!

VIC. y ME.

Excés original impedeix publicar Rétois Catalans y Cartera Comunicacions.

Dia 12. Número EXTRAORDINARI
8 PLANES • 10 Céntims

Imp. LA RENAIXENSA, Xuclá, 13, baixos